

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Art. 8. De obligatione hominis ad actus à cultu Religionis procedentes

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

tatis aliquod horum inimico exhibere te-
neamur.

6. Quicumque proximi etiam inimici
injustum malum non impedit, quando abs-
que gravi detrimento effective impedire
potest, in re gravi mortaliter peccat. Quia
Eccles. 17. v. 12. *Deus mandavit illis unicui-
que de proximo suo.*

Articulus Octavus.

*De obligatione Hominis ad actus, à cultu
Religionis procedentes.*

I. **C**ultus pro ut procedit à virtute Re-
ligionis duplex est: Nimirum: in-
terior tantum, & interior & exterior simul.
Cultus interior tantum est: qui nullis ex-
terioribus signis manifestatur, tales actus
sunt omnes affectus interni, qui ad colen-
dum Deum referuntur. Cultus interior &
exterior simul est: qui non tantum inter-
nis, sed etiam externis signis ostenditur: ut
sunt sacrificia, orationes, genuflectiones;
tres vero potissimum actus virtutis Reli-
gionis assignantur, suntque: Oratio: Sacri-
ficium, sacrae observationes.

2. Oratio autem proprie dicta est: actus virtutis Religionis quo homo deo se subiectum agnoscens, ei pro bono aliquo impetrando fit supplex. Ratio hujus patet in Oratione dominica, in qua cum dicitur Pater noster: Reverentia ad deum exprimitur, in eo enim quod patrem nominamus, deum principium nostri & omnis boni auctorem agnoscimus: dum dicimus dimitte nobis debita nostra: petimus supplices curationem morborum animæ, & liberari à malo & damnatione externa.

3. Oratio vero non tantum est homini utilis, sed etiam generaliter adultis necessaria ad salutem. Quia absque dei gratia, tentationum victoria, dono perseverantiæ, nemo salvari potest. Sed absque oratione illa à deo impetrari non possunt, ergo oratio est necessaria ad salutem.

4. Datur etiam præceptum divinum naturale adultis, orandi deum pro salute & salutaribus donis obtinendis, sub peccato mortali hominem obligans. Quia præcepto divino naturali, tenetur adultus procurare salutem medijs necessarijs, sed oratio

tio est medium ad salutem necessarium, ergo: Sciendum tamen quod nullus modus Orationis sub præceptum cadat, sed sola orationis substantia, neque ullum tempus determinatum est, quo quis omittens orare, censeatur peccare mortaliter. Quamvis aliquo tempore obligetur.

5. Quicumque vero cultum soli Deo debitum Creaturæ veræ vel fictæ exhibet, si-ve metu, adulatione, aut alio simili motivo id faciat. Peccat mortali peccato Idololatriæ, tales fuerunt omnes qui statuis, simulachris, etiam hominibus, divinos honores decreverunt. Item: qui astra, plantas, animalia, Dæmones, angelos pro Dijs habuerunt: dicitur (*qui cultu soli Deo debito*) triplex enim cultus est, nimirum: Cultus Latriæ: qui soli Deo exhibetur propter infinitam ejus excellentiam. Dulia: qui sanctis & Beatis exhibetur propter participatam supernaturalem aliquam excellentiam à deo, quæ in illis est: Hyperdulia: qui exhibetur B. Virgini propter super eminentem quandam excellentiam gratiarum & gloria, quibus super alios sanctos enituit.

6. Quicumque verbo, facto, gestu, scripto, vel quocunq; signo aliquem effectum expectat, qui nullam sequelam vel à natura, vel à Dei ordinatione. immediata vel mediata habet, censetur tali signo, cultum vel honorem aut signum amicitiae, Dæmoni exhibere, cum expresso vel tacito pacto, & mortaliter peccat. Id passim Scripturae docent dum Divinos, Ariolos, Pythones, Magos, incantatores, condemnant. Hic vero cultus qui hujusmodi signis Dæmoni exhibetur, superstitione vocatur, cujus cultus genera, ad quatuor membra reduci possunt, nimirum ad: Divinatoriam, vanam observantiam, Magiam, Maleficium.

7. Superstitio Divinatoria est: qua quis inutilibus medijs futura contingentia libera, vel res per se occultas, vult cognoscere, & tales Divinatores sunt diversi: ut Aruspices, Arioli, Præstigiatores, Sortilegi, Geomantes, Hydromantes, Aeromantes, Astrologi, Judicarij. Insuper divinatoria superstitione damnantur: qui signis, cribri versionibus, observationibus, tentant divinare fures, latrones, sagas, item
quæ

qui ex signis manuum, bonam aut malam fortunam prædicere: five ex constellationibus nativitatis, vitæ hominis successum indicare præsumunt, & hæc omnia ex suo genere peccata mortalia sunt.

8. Vana observantia dicitur: quæ ex signis inutilibus ad effectus speratos, nihilominus illos infallibiliter expectat. Porro variæ sunt vanæ observantiæ species, nimirum: Ars notoria: per quam, per preces, jejunia, profana & amatoria pocula, & alia signa ac ritus, certo scientiæ alicujus infusio, præter naturæ cursum expectatur, vel observantia sanitatum: dum verbis, signis, scripturis, cæremonijs, & similibus incanti homines, sanitatis conservatiõem, recuperationem, vulnerum sanitatem, protectionem ab hostibus præstolantur. Quamvis non negetur naturalia remedia posse illis opitulari, ratione virtutum & qualitatum, quæ in lapidibus, Herbis & alijs causis naturalibus continentur: sed caute attendendum est, an nullum signum inutile sit admixtum. Denique etiam observantia futurorum eventuum: dum si

quis levo pede è strato surgat, egredienti lepus occurrat, picam super Domum picitantem audiat, sibi augurium malum præfagit, hinc qui utitur verbo, signo, scripto, vel re aut qualibet actione, quantumvis sacra, effectum infallibiliter expectas, de quo non constat quod habeat sequelam ex rerum natura, vel certa ordinatione Divina, aut publica & constanti institutione vel Approbatione Ecclesiæ, peccat mortaliter peccato superstitionis.

9. Magia est ratio quædam operandi mira ope Dæmonis, vel pacto tacito vel explicito cum eo inito. Dicitur (*ope Dæmonis*) ad excludendam Magiam naturalem vel artificialem, qua occultis naturæ proprietatibus vel artis industria mira fiunt.

10. Maleficium est: ratio quædam agendi, proveniens ex pacto tacito vel expresso cum Dæmone inito: quo positis certis signis, alicui potestate Dæmonis nocumentum infertur. Porro Maleficium duplex est. Nimirum: Veneficium, quod est signum quo mediante Dæmon hominibus vel in eorum rebus, vel in eorum
perfo-

personis nocet: quia ut plurimum Dæmon hominem aliquo veneno inficit; quamvis etiam alijs modis noceat, ut cum inducit, sterilitates, tempestates, pruinas, grandines, quibus terræ nascentia vel consumuntur vel impediuntur. Alterum est maleficium amatorium: quo dæmon mutationem in affectibus causat, utpote ad excessivos affectus carnales, vel etiam ad capitalia odia inducenda, Filtris, poculis amatorijs, figuris, characteribus.

II. Multa vero peccata, Maleficos, magos, vel cum Dæmonibus paciscentes sequuntur. 1. Cultus Dæmonum. 2. Pactum & societas cum dæmone. 3. Blasphemix, quibus communiter pacta confirmantur. 4. Abjuratio Dei & sanctorum execratio. 5. Sacrilegia & abusus rerum sacrarum. 6. Insidiatio in partum fæminarum, ut infantes absq; Baptismo decedant, quorum officulis, ad varia veneficia utuntur. 7. Traditio sui in Dæmonis potestatem. 8. Omne nocumentum possibile proximorum in vita, prolibus, bonis. 9. Nefarij concubitus contra naturam cum Dæmone. 10. Hæresis & infidelitas.

Arri-